Ч. 279 (11.530). Львів, субота 15. грудня 1928. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11–12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 49-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

За земну ропу.

Берлін, 11. грудня 1928.

I.

Десятого цього місяця радіо і телеграф донесли:

„Поміж Болівією і Парагваєм вибух дуже гострий конфлікт. Болівійський уряд вручив парагвайському представникові дипльоматичні пашпорти і зажадав негайного опущення болівійської території. З огляду на грізну поставу болівійського населення парагвайське дипльоматичне представництво відставлено під охороною сильної військової ескорти до границі Парагваю. Болівійський президент Зілес заявив, що на випадок війни поміж Болівією і Парагваєм не можна буде сумніватися в болівійський патріотизм. Уряд сповнить свій обовязок і є певний, що всі болівійські горожани підуть за покликом до зброї".

В годину пізніше нові телеграми:

„Зі столиці Парагваю доносять, що зірвання взаємин між Парагваєм і Болівією є остаточне. Болівійський представник у Парагваю отримав дипльоматичний пас, разом з нотою, в якій парагвайський уряд скидає зі себе усю відповідальність за спровоковані Болівією події".

Несподіванки?! — Що сталося? — З ще іншого джерела довідуємось:

„Болівія побудувала насильно на парагвайській території в провінції Чако коло Багінкетро військові укріплення. Дня 7. ц. м. до цих укріплень зближилась парагвайська старшинська стежа. Її почали болівійці без остереження обстрілювати. У відповідь на це парагвайські частини здобули форт Вангардію, звідкіля їх пізніше болівійські війська відкинули. В обох державах панує сильне подразнення. Скрізь відбуваються одушевлені демонстрації. У Вашінгтоні дуже пильно слідкують за розвитком подій. На границі обох держав почалися правильні бої. Опінія цілої Америки вважає **війну поміж обома державами неминучою** тим більше, що болівійські війська вже перейшли границю Парагваю і не вступились, не зважаючи на парагвайські домагання".

Стільки депеші.

II.

Щож це? — Якась чергова південно-американська завірюха? Хуртовина в шклянці води? — Чи може справді — війна? А якщо так, то чи обмежиться вона тільки до цих обох держав? Поміж Болівією і Перу з одного боку і Чіле з другого боку вже від 40 літ горить спір за Такну і Аріку. Запальна іскра може дуже легко перескочити з Ля-Паз до Сантіяго чи Ліми, Парагвай є в союзі з Аргентиною. Перу є в союзі з Болівією. Перу живе у ворожнечі до Чіле. Парагвай живе у приязні з Чіле. Так з кінчика нитки починає поволі розвертатись цілий клубок південно-американських політичних відносин. Хто знає, що може бути? — Можливо, що все скінчиться кількома розбитими головами. Це часто буває в Південній Америці. Можливо, що буде гірше. Світ є нині повязаний в таку густу сітку нерозривних взаємовідносин, що деб цю сітку не потягнути — то задрожать усі очка. Хто міг в 1914 р. сподіватись, що в насідок стрілів одного сербського фанатика далека Америка буде за дальші три роки воювати — з Болгарією? Це може повторитись нині тим лекше, коли глянути поза куліси цілої болівійсько-парагвайської авантюри.

III.

Стабілізуючи в 1924 р. свої фінанси, Болівія взяла за підставу тієї стабілізації курс доляра. В 1925 р. Парагвай стабілізував свої фінанси по курсі фунта штерлінгів. Фунт і доляр — ось покажчик цілого конфлікту! Болівія находиться цілковито під впливами Вашінгтону. Нафта є в руках Стандард-Ойл. Цина в руках концерну Гугенгайма. Мідь в руках „Північно-американського мідного тресту". Плянтації кави, бавовна і вся решта сільсько-господарських продуктів живе виключно американським капіталом. Хіба доволі причин, щоби викликати „сильне заінтересування Вашінгтону". Але разом з тим довідуємось: „В льондонській Сіті панує подразнений настрій. Курси нерівні, схиляються до знижки".

Чомуж би ні? В 1907 р. заключено поміж Парагваєм і Болівією договір, в якому точно означено границі обох держав. Вони на дві половини прорізують плодовиту провінцію Чако. **В 1927 р. відкрито в парагвайській частині Чако дуже багаті поклади земного олію.** Ось причина, чому Болівія нарушила парагвайські границі і наміряє окупувати нафтові терени в Чако.

Звідтіля і війна. Це не перший раз, що Стандард-Ойл провокує в Південній Америці війну. Ми її мали на тім самім підложу недавно в Венецуелі. Там теж як і в Парагваю працювали льондонські капітали. Ми бачили цілий ряд революцій у Мексику. Там теж працюють англійські капітали, зглядно їх недобитки. З черги — Парагвай. І в дану хвилину не важно, що говорить президент Параґваю, а що президент Болівії. І не важно теж, які „національні" гасла кидається поміж „одушевлених демонстрантів". Розуміється, війна не йде поміж двома народами. Війна йде поміж Вальтер Кларк Тіглем, диктатором Стандарду в Ню Йорку і сер Генрі Детердінгом, диктатором англійського нафтового концерну, що складається з **Royal Dutch, Shell-Konninglijke, Anglo-Persian** і т. д. А те, що діється нині на болівійсько-парагвайській границі, це тільки в одному закутку землі спалахнула ґіґантична підземна виснажуюча війна, яка ведеться поміж обома тими потугами на цілому гльобі, вже від ряду літ за нафту.

IV.

Стоять проти себе два велитні. Номінальний капітал Стандард-Ойл виносить 76—80 міліярдів зол. пол. Але Стандард є в тісній кооперації з концерном Моргана і обі ті групи разом **диспонують капіталом, який переходить один біліон золотих польських** (реальних — не паперових!). Сума, що справді лежить вже „поза межами болю". Що перед тими сумами означає „великодержавна фінансова потуга" скажім Польщі? По англійськім боці номінальний капітал нафтових товариств виносить тільки „мізерних" 10 міліярдів золотих. Так фактично! Але в потенції! Англія опановує в своїх нафтових джерелах такі самі біліони, що й Америка. Річ у тім, що американці мають джерела, які є на найвищому ступені експльоатації і вже на вичерпанні. Кажуть, ще 10—15 літ, і буде кінець. За те англійці сидять над джерелами, про які знаємо, що є безконечно багаті, але з яких у богатьох випадках не видобуто ще ні одної бочки ропи (Ірак, Мезопотамія). За тим і нафтова війна. Вона скрізь. В Південній Америці, в Азії, на Філіпінах, на Маляйських островах, Персії, Іраку, в Африці. І в нас, — на Україні. Війна тим більше заїла, коли собі уявити вагу посідання ропи, так само з господарського, як і мілітарного боку.

В 1927 р. нараховувано на світі 27 міл. 300 тис. автомобілів, з чого 22 міліонів випадало на Америку. 70 відс. людства світить ще й до нині нафтою. Завдяки моторам Дізеля нафта витиснула з корабельного руху вугіль на стільки, що ним опалюється тільки 40 відс. плаваючих кораблів і то тільки торговельних. Вся воєнна фльота світа перейшла на ропу. Без авта, корабля, літака, танка і моторизованої зброї нині війна неможлива. Німці програли війну в значній мірі тому, що не маючи доволі бензини, не могли перекидати війська так, як це робили аліянти. Не могли теж у повній розмірі розвинути війни підводними лодками. Трактор починає щораз більше опановувати агрікультуру. Ціла модерна індустрія побудована на нафті. Нафта — це кров, що оживлює сучасний орґанізм світа. Хто панує над нафтою, той панує над світом.

V.

Звідтіля війна за її посідання. Вона не минула розуміється і України. Галицька нафта відіграла визначну закордонно-політичну ролю в нашій визвольній війні. З хвилиною коли підтримувані Стандардом французи рекомпензували англійські **Royal-Dutch, Anglo-Persian і т. д. і т. д.** компромісами в Іраку, Сирії і Мезопотамії, — в Льондоні впав інтерес до української галицької справи до нуля. На міжнародніх ринках перешмуґльовано в безсоромний спосіб нашу визвольну справу і то так, що ніхто з наших політиків навіть не здавав собі справи з того, що з нами на міжнародньому полі виправляється і хто справді про нашу долю рішає. Але пікантне було ось що: бідні на ропу французи таки дістали галицьку нафту! Вложили в неї понад 70 міл. франків і скоро взагалі з гешефту відтягнулись, бо **галицька нафта уже більше не рентується.** Інакше виглядає справа з Баку. Звідтіля насичується нафтою ціла Україна: фабрики, індустріяльні центри, залізниці, армія і т. д. Замкнути Україні доступ до Баку — значить задушити розвиток нашого народнього господарства і індустрії вже в самих початках. Ось так каспійсько-кавказький простір являється разом з Донбасом величезним силовим центром, в який згодом перенесеться точка тяжкости нашого господарського і політичного буття. Але в Баку працюють американські капітали. Бакинською нафтою заливає Стандард-Ойл індійські і китайські ринки. З Баку, через Кавказ, американські ударні лінії просікають Персію, Ірак, Мосуль і Трансйорданію. Так з цього простору українська справа звязується нерозривно з передноазійським політичним процесом і особливож з англьоамериканським суперництвом. Українська державницька експанзія піде примусово по лініях міжнароднього розпливу кавказької ропи. Кажуть, що з усіх нафтових просторів, Донський і Бакинський є нині у світі найбогатші. Мав рацію хроніст з 17. століттю, коли говорив: **Felix, Ucraina, omnia possidenta!**

Що ми зробимо з тим талантом?

Зенон Пеленський.

Боротьба з селянином у СРСР.

Під таким наголовком приносить віденський щоденник „Нае Фрае Прессе" з 12. грудня ц. р. на чільному місці допис свого кореспондента інж. Н. Бассехеса. Зміст допису є незвичайно цікавий, бо входить глибше в причини тієї боротьби, яку тепер більшовики ведуть досить інтензивно з селом.

Бассехес каже на початку свого допису, що усуспільнювання міського господарства в СРСР є майже закінчене і тому клясова боротьба в місті зведена до мінімум. Натомісць розростається чимраз більше „клясова боротьба між радянською державою, яка репрезентує в даному випадку одну клясу тобто пролетаріят, і селянством. В принципі мусить та боротьба дійти вже в найближчому часі, в цьому або найпізніше в слідуючому році, до своєї розвязки, а від тієї розвязки залежить вся дальша доля СРСР. Якщо пролетарській державі вдасться примусити селянина і сільське господарство вступити на шлях, який необхідний для здійснення більшовицьких цілей, то значить на шлях усуспільнення, тоді більшовицька революція побідить. Колиж селянство витріває в боротьбі і протиставиться успішно напорови всеї державної сили, тоді примусить більшовиків завернути з наміченого шляху і тим самим віднесе побіду над пануючим режімом та запечатає раз на все його долю. Одначе не треба думати, що з того нагло й безпосередньо дійде до державного перевороту".

На думку Бассехеса до перевороту там не дійде, радянська система взали остане. Але невідомо, хто буде тоді послугуватися інструментом радвлади: чи соціялістично настроєний робітник, чи по марксистськи думаючий більшовик, чи по дрібноміщанськи думаючий і визнаючий приватну власність селянин. Якщо у боротьбі побідить селянин, тоді процес внутрішньої переміни пролетарської держави в дрібнобуржуазну країну під дуже скорими кроками вперед і в короткім часі можна буде обсервувати цілком інший державний зміст у теперішній державній формі СРСР.

Далі твердить кореспондент, що теперішний російський селянин не є такий, за якого його вважають на заході. Нині він не має нічого спільного з давною релігійною містикою та „богоіскательством". Він тепер цілком подібний до кожного селянина в Европі. Він є егоїстично настроєним, нерозумілим, вирахованим, і хитрим як усі селяни. Його чесність і мораль є така сама як інших селян світа. Він не має нахилу до соціяльних почувань. Протягом історії він навчився соціяльно відчувати тільки в межах свого села. Поза своїм селом всі соціяльні проблеми для нього не цікаві. Далі каже Бассехес, що радянська система є для російського мужика приємна і що вона більше відповідає його ментальности ніж ментальности робітника. Бо для робітника є вона тільки своєрідною формою парляментаризму, який забезпечує йому владу. Для селянина не є ця система нічим иншим, бо хвилевима виборця він у своїм селі представників чи радних до сільських чи волос-

них рад. У російських селян все заховували такі функції т. зв. холоки. Вони їх виконують і нині. Тепер громада дає їм тільки наказ, не вони мають боронити селянських прав.

Хоч ті останні міркування Бассехеса не дуже вірно змальовують реальні відносини в теперішньому російському селі (далеко іншими є вони знов в українському селі!), то всеж вони цікаві тому, що дають нам зразок розумувань і поглядів інтелігентного европейця на тамошні відносини в селі.

Змалювавши так загально сам конфлікт, автор твердить, що радянська система є сфальшована в ділянці селянського представництва в радах. Він каже, що селянин вибирав досі своїх представників до сільської і до волосної ради зовсім свобідно, хоч це теж не відповідає правді, але з тим спорити не хочемо. Але надбудова радянської системи, пише автор, починається для селянина не в сільській раді, але аж у волости, тобто у союзі кількох громад. Саме ж фальшування селянського представництва починається аж у повітовій надбудові. Коли робітник вибирає на 5 тисяч виборців одного делегата то селянин дістає одного делегата аж на 20 тисяч селянських голосів. При виборах до міських рад виливається з правила на виборчі висліди. Вільні вибори до сільських рад — каже Б. і робить з фальшивих премісс фальшиві висновки — дали ту єдистичну підставу, на якій побудована піраміда радянської системи могла вигідно спочивати. На тій підставі могла комуністична партія „добре обгрунтувати свою владу.

Тепер розпалюється боротьба в селі. Є це виразна клясова боротьба за усуспільнення господарства. Тепер виборчий натиск має бути поширений і на сільські вибори. Цей натиск має відбутися під гаслом боротьби з кулаками. Бассехес представляє тепер соціяльні відносини в селі та пояснює, що таке кулак. Кулак є найзавзятішим ворогом большевиків. Але він не є ворогом радянської системи тільки її політичного змісту. Теперішня радянська влада намагається вщіпити в сільську політику стару політичну засаду „Divide et impera". Вона має за завдання ввести в село клясову боротьбу між три категорії селян: бідняків, середняків і кулаків.

Тому, що середняк є переважаючим чисельно в селі типом хлібороба то його намагаються зближити до бідняка, щоби їх спільними силами повести боротьбу з кулаком. Надіятися богато на таку комбінацію не можна, бо соціяльні відносини в селі несталі. Бо кулак перед війною був зовсім іншим ніж тепер. Перед війною був він сільським богатієм і лихварем. Завдяки земельній реформі Столипіна таких кулаків було богато і на них мав опиратися давний устрій. По революції кулак виглядає зовсім інакше.

Старого кулака революція цілковито знищила економічно та підірвала геть його екзистенцію через націоналізацію землі. Попри те знищила революція взагалі можливість для нового повставання кулаків передреволюційного типу. Не стало джерел для збогачування. Тепер „кулак" твориться у чисельних і кріпко звязаних зі собою та згідливих родинах. Радянський земельний закон передбачує приділ землі на основі скількости т. зв. „їдоків". Селянська родина, що має богато членів дістає також більше землі, Вона має також більше робучих рук до розпорядимости. Таке господарство має, очевидно, вигляди скоро збогатитися. Маючи більше робітників може воно брати більше землі під управу, чому не противиться закон, а коли своїми силами поширеного капіталу праці не опанує, то користується наємною працею, на що теж позволяє закон. Так то творяться нові кулаки. Одначе такі нові кулацькі господарства скоро розпадаються через поділ поміж членів родини і через те біднiють. А такому їх роздроблюванню сприяє і держава.

Таким чином теперішний кулак не є постійною все одною і тою самою верствою в селі. Він все змінюється. Вчорашний кулак може через поділ господарства стати нині бідняком чи середняком. І тепер богато є таких бідняків і середняків, що ще вчора були кулаками. І тому то політика діференціяції, яку веде радвлада на селі є дуже важка і можна сказати неможлива, коли мова про клясові суперечности, зглядно про їх защіплювання. Звідси висновок, що большевикам опанувати села не вдасться. А тим більше не вдасться його поріжнити, щоби таким чином над ним запанувати.

За океаном.

Український листопадовий радіоконцерт у Дітройті.

Листопадових свят мали ми в Дітройті цього року аж кілька. Зачала українська католицька парохія св. Івана Хрестителя на Вест Сайд концертом у радіо із стації дітройтського дневника „Фрі Пресс", в суботу 3. листопада. Співав хор „Боян" і часово перебуваюча в нашому місті артистка українських театрів Марія Гребенецька. Програма концерту складалася з англійської промови про значіння для українців Листопадового Свята і з трьох частин чи там груп. В першій части відспівав хор „Боян" церковні твори українських композиторів, псалом Бортнянського, „Алилуя" Вербицького, „Іже Херувими" і „Яко да Царя" Бортнянського. Сольові части в цих творах відспівали пані Задоско, Полянка, Кінтик і Войтович (усі Анни), а мужеські части пп. Кузь і Гнатович, оба Івани. В другій части співав хор низку українських пісень, між іншими Данилівського „Їхав козак за Дунай" із сольовими партіями, які відспівали: пані Задоско і п. Михайло Федитник. В цій части відспівала п-і Марія Гребенецька три народні пісні. Не знати, кому дати пальму першенства за цю другу часть концерту. Бо і мистецтво п-і Гребенецької і природність п-і Задоско і сила голосу та майстерське орудування ним п. Федитника заслугують на повне признання. В третій части хор відспівав американську чи радше англійську балляду „Силвер тредз амонґ ди ґовлд" у спеціяльному аранжуванні о. Сембратовича на хор, соло баритонове і сопранове. Соля відспівали: п-і Задоско і п. Кузь. Закінчено концерт відспіванням гимну: „Боже великий". З признань і одушевлення, з яким приняли американці цей твір, виходить, що він був найкращий з усіх продукцій того дня. Цим концертом спопуляризовано ідею Першого Листопада між американцями й чужинцями більше може, ніж десятьма концертами на українських галях, хочби і в присутности жмінки запрошених на такі концерти чужинців. А доказом цього нехай будуть ґратуляції, які одержав хор і запросини до дальших виступів. Належиться подяка за цю гадку і переведення її в життя в першій мірі о. Сембратовичеві, котрого стараннями цей концерт вдалось уладити в радіо: хорові „Боян", який дійсно доложив богато трудів на пробах, щоб концертом поставити українське мистецтво і пісню на висоті їх вартости; солістам, а не менше і диригентові „Бояна" п. Семенові Пелехові, котрий вправно і старанно вишколив та приготовив концерт. („Америка".)

Жіноче протестаційне віче в Канаді.

В неділю 18. листопада ц. р. відбулося у Вінніпеґу, Манітоба, українське жіноче віче, скликане тамошніми українськими жіночими товариствами для обговорення відомих львівських листопадових подій. Це було перше велике українське жіноче віче у Вінніпеґу. Віче відкрила п-і Г. Йонкер, а реферат про цьогорічні листопадові події у Львові виголосила п-і Баранова. В дискусії промовляла (по англійськи) студентка Олена Гаврилюківна від Українського Студ. Кружка у Вінніпеґу й англійка п-і Мері Дик, яка зазначила, що аліянтські держави зробили велику кривду українській нації, яку мусять направити. Позатим промовляли ще п-і Филипчукова, студентка Ничаківна й інші. Віче приняло резолюцію з протестом проти погромів, яку вислано до премієра Канади Мекензі Кінга

Українське літературне бюро.

В Ню Йорку отворено Українське Бюро, яке виготовляє всякі літературні праці для практичного вжитку, як: відчити, реферати, святочні промови, вступні і принагідні слова; укладає меморіяли, відозви, політичні телеграми; робить переклади на ріжні мови; укладає часописні статті, дописі, рецензії; помагає складати програми народніх свят, концертів, вечерниць; вишукує літературні твори, книжки, декламації, вірші, музичні ноти, партитури, виконує аранжування пісень і муз. матеріялів до театральних вистав; посередничить у вишукуванні артистичних та інших умових сил для святочних національних обходів; посилає кореспондентів для оцінки народніх свят; дає вказівки при вишукуванні засобів для освіти; загалом дає поміч у всяких питаннях, звязаних з духовим життям. Провід Літературного Бюра обняв д-р Семен Демидчук. Адреса Бюра: Ukrainian Literary Bureau, 30 East 7 th St. New York. N. Y., second floor.

З досягнень української еміграції.

Українці в місті Мондер (Альберта, Канада) будують шпиталь коштом 35.000 долярів. — Українці в Шікаго поробили потрібні заходи для зорганізування українського банку.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Теорія умовности.

З давен-давна втерлося було в нас переконання, що — наприклад — зі Львова до Перемишля є така сама дорога як з Перемишля до Львова, що з „Дністра" до „Громадського Голосу" є тільки само, як з „Громадського Голосу" до „Дністра". Але появився один розумний жидок — по галицьки Айнштайн, по наддніпрянськи Ейнштейн, — який у шпець перевернув ці всі хибні вірування. Він сказав, що все на світі є умовне, а тим самим і віддаль.

Наш народ консервативний і не хотів спершу признати рації великому вченому. Але, коли люди зачали розміркувати справу, прийшли до переконання, що воно таки правда. Нині на цілій Україні, як довга вона і поперерізувана, нема певно людини, якаб не знала, що з дому до коршми далеко ближче, як з коршми до дому.

Так само ніхто не сумнівається, що з хати на вулицю Баторія є без порівнання ближче, як з вулиці Баторія до хати. Автор цих рядків сам свого часу йшов з хати на Баторія шість хвилин, а вертав назад шість тижнів.

Та чи тільки в тих двох випадках віддаль є умовна?! Напевно істнує ще міліон інших прикладів, яких вичислити неможливо, бо не сталоб місця в газеті і терпцю в читачів.

М. ВОЗНЯК.

З романічних епізодів Панька Куліша.

(Продовження).

А що-ж, моя сестро, коли справді Господня рука простерта надо мною? що, коли воля Всемогущого дасть нечоловічу силу річам моїм? що, коли мої великі муки сердечні, мої помисли нікому невисповідані оберне дух господень на велике, негибнуще для потомства діло? Погляньте оком духовним у грядущії часи, чи не буде мати учити сина добру і благородству по книжкам моїм? чи не зродять вони красоту помислов і діяний у молодих душах дівочих і юнацьких, на користь мирові? Скажіте-ж: чи не возвеселиться дух Ваш і чи не восхвалите Ви Бога, що повіяло на мене од Вас, од Ваших пісень і річей благодатним наїтієм, і що частина Вашого духовного существа перейшла через творящую силу душі моєї в источник, животворящий роди грядущії? Не довго я з Вами побув, а благословляю тії короткії години, і свята буде в душі моїй во віки ваша память!"

Кінець наведеного листу цікавий тим, що тут гордий Куліш сам признається до того, що Олександра Милорадовичівна стала для нього поетичною музою чи хочби одною з кандидаток на неї, калюжинська панночка була музою ранньої Кулішевої лірики. Під кінець 50 рр. XIX. в. складалася найкраща збірка ліричних віршів поета п. н. „Досвітки". Тут і вбрав Куліш у поетичну форму свої особисті, дійсні переживання. Бодай сам Куліш говорить в одному листі з перших місяців 1858 р. до Милорадовичівни, що вона зрушила ліричні емоції в ньому. „Як би ні повелось моє життя, — писав він, — знайте одно, що не забуду я тої години, як од Вашого любого погляду, од Вашого голосу я помолодшав душею, і обняли мою голову, наче рожевим вінком, поетичні помисли. Нельзя того забути, бо воно сталось мені живущою і цілющою водою. І може недалеко те время, що Ви сами побачите і зрозумієте серцем, що одна мінута поетичного восторга дає душі крила — піднятись до вищого поетичного творчества". Що більше, можна сказати, що образ „простої козачки" Парасі в повісті Куліша „Маіор" це у великій мірі духовий портрет Олександри Милорадовичівни. В листі з 26. січня 1859 р. до неї писав між иншим Куліш: „Ну, коли-ж єсть у Вас Руський Вістник, то читайте з цього року, 1859-го, повість Маіор, котора друкується у первій книзі, да й напишіть, як Вам вона здається? Що б то було мені за втіха, коли б Ви тут були, і щоб можна було Вам читать дещо не так, як воно пропіжено через цензуру, а так, як воно щирим пером напишеться". А далі в тому самому листі признався Куліш: „От я намальовав дівчину у Маіорі, здається, гарну. Чи була-б же вона без Вас на світі? Де там Ваша черта, один я знаю; а од якого Вашого слова чи погляду запало мені в душу яке зернятко, сього й сам я не скажу. А що без Вас не було-б того нічого, то се так! Було-б, да не те". Для ролі Милорадовичівни як музи для Куліша варті уваги дальші слова його листу: „А мені хочеться ще на Вас подивитись, іще Вас послухати: мені ще треба мальовати довго одну особу, да боюсь, що не припас доволі красок. Ваш голос дасть мені їх тайною силою. Жажду Вас бачить і чуть". Довгою низкою прикладів довів Ол. Дорошкевич, що між листами Куліша до Олександри Милорадовичівни та його збіркою ранньої лірики п. н. „Досвітки" є деякий паралелізм у мотивах, настроях і стилістичних висловах.

Ось один зразок. „Заспів" у „Досвітках" починається так:

У досвіта встав я... темно ще на дворі;
Де-не-де по хатах ясне світло сяє,
Сяє ясне світло, як на небі зорі...
Дивуюсь, радію, у серця питаю:
„Скажи, віще серце, чи скоро світ буде?"

Цей початок „Заспіву" Куліша нагадує нам відповідне місце в першому відступі його листу з 6. березня 1857 р., написаного у відповідь першого листу Милорадовичівни до Куліша, що писав: „З великим уподобанием прочитав я любий лист Ваш, кохана землячко Александро Григорийовно! Получив я його у великодну суботу ввечері, і повіяло на мене од його весною і воскресенням. Гарячею душею вітаю вас, первї весняні квітки українські! Зацвіте послі й багато квіток, да вже ні одна не звеселить так чоловіка. Да воскреснеть же рідна наша словесность і да расточаться вразі її! А ворогують їй чужоземні фанатики і недоумки земляки. **Ще тілько на світ благословляється, то не дивно, що важкий туман стоїть по наших селах. Ось нехай підобється вгору сонце — заблищить він росою на тих же квітах, которі тепер од нас закриває, і заграє вгорі кучерявими хмагами.** Не вважайте на своїх паничів, що вони рідні наші пісні зневажають. Так було на початку всякої словесности, котора, як криниця з глини, вибивалась із класичного або з чужоземного язика".

(Продовження буде.)

Одначе всеж таки не смію поминути мовчанкою прикладів, тісно звязаних з моїм фахом, з дешиварством. Це — віддалення між поодинокими українськими часописами у Львові.

Возьмім от: „Діло" і „Новий Час". З „Нового Часу" до „Діла" є приблизно пів кільометра. Це кожний, хто тільки розносив святочні вірші, збирав датки, чи інформувався в справах правопису, вже і може посвідчити. Але з „Нового Часу" до „Діла" є 15.000 кільометрів і то ще з гаком.

Або другий приклад:

З Черновець до Львова є так само, як зі Львова до Черновець, але з львівського „Діла" до черновецького „Часу" є грубо понад дві тисячі миль.

Чому воно так, я признаюся, добре не знаю, бо в математико-фізиці був завсіди слабий. Але що воно так є, то це до купи разом: факт, правда і дійсність.

Щоби новинка з „Нового Часу" дісталася до „Діла", на це треба пів кільометра дороги: трошки Сербською, трошки Ринком і вже. Але щоби новинка з „Діла" могла дійти до „Нового Часу", то мусить переїхати Европу, переплисти океан, потім вернути назад і щойно тоді зайде на місце.

Таке саме і з черновецьким „Часом".

Переглядаю недавно одно з чисел і бачу: „Наш імперіялізм" — малий фейлетон з... Америки.

— Відколи — думаю — почали українці в Америці писати малі фейлетони? Вониж загалом мало коли що пишуть, а як і пишуть, то не пером, але ножицями. Звідки нараз малий фейлетон.

Читаю — фейлетон ні добрий ні злий — пересічний. Але на американські відносини геніяльний! Що за диво?!

Дивовижу пояснив мені один з редакційних товаришів.

— Не пізнаєте — каже — свого фейлетону.

І справді. Далебі мій,... хоч це також річ умовна... Заголовок змінений, а під сподом підписано: „Український Голос". І тут теорія Айнштайна має право сказати своє слово.

А що до віддалі то напевно!

Адже фейлетон зі Львова до Черновець мандрував аж через Канаду.

Айнштайн Айнштайном, а всеж таки я радив би в однім і в другім випадку бодай трохи скоротити дорогу.

Галактіон Чіпка.

На господарські теми.

Відшкодування за худобу куплену в стані чахотки.

(Практичні вказівки про те, як його доходити.)

Запорученою або евікційною недостачею називаємо таку хибу або недугу в купленої або виміняної тварини, якої ми в часі купна не достерегли і щойно опісля, по деякому час., — при ужиткуванні або й випадково запримітили, а хиба ця зменшує вартість тварини або й робить її зовсім безвартісною. Тому, що такі хиби трапляються часто, а їх достережен... на торзі закривають обманчиві заходи чи зловживання торговців, то для забезпеки перед втратами з повищого істнує **закон про евікцію.**

На просторі нашої тіснішої Батьківщини обовязує досі в запоручених тваринних хибах, або в так званому домаганню евікції — колишній австрійський закон, а саме III. новеля до §§ 925 до 933 загального горожанського закону, проголошена 19. березня 1916 у ч. 169 В. Д. З. Зокрема до чахотки у худоби відноситься §§ 925 і 932 названого закону.

Я хочу тут докладніше обговорити поступовання на випадок чахотки у худоби, бо ця недуга у нас поміж худобою дуже поширена, а її складний перебіг та ріжні форми улекшують зловживання при продажі.

Чахотка, яку називають у худоби інакше перлицею (перліца), нападає переважно рогату худобу, яка одна від одної заражується й переходить також з худоби на людину та навпаки. Спричинює цю пошестну недугу заразник або палочка Коха, яка утримується у виділинах і видалинах також хорих і дістається з хорої на здорову тварину всякими способами. Зачинається чахотка спершу непомітним, коротким але глибоким кашлем, опісля щораз частішим, особливо рано, по виході на холодний воздух; врешті нападливим з видалинами зеленкуватої, тягливої флеґми — з примішкою крови.

Враз з розвитком недуги піднадають чахотці і лімфатичні залози: поміжреброві, пахові, підшелепні. Вони побільшуються замітно, що й вичути під рукою. В легеннях і на олегочній приймаються численні туберкули, тобто ґудзочки, з початку біляві, а далі з осередком жовтавим, лискучі, не більші від вареного пенцаку, якии дуже нагадують. Вони з часом вапніють і цей саме процес вважається виліченням чахотки. Але вони і розпадаються. В легенях приходить внаслідок цього до проґалин (каверн); слабість постепенно розвивається, перекидується на інші прилади тіла, приходить до виснаження (кахексії) й загибелі. Буває чахотка **кидається** і на вимя, де унаглядиюється твердими, а далі й розпадливими ґудзами. Заразник переходить і до молока, а споживання його в сирому стані, викликує — зокрема у дітей — туберкули на кишках або на мізку. З повищого видно, як то тяжко цю хоробу **в її початках** розпізнати. Може це розслідити лише ветеринарний лікар і то при допомозі дрібновидного прикладу або приноровлюючи для розпізнавальних вколів (вприсків) **туберкуліну.** Без таких наукових засобів приходиться розпізнавати недугу щойно після дорізання або по скони такої худоби на основі питомих змін в організмі.

Ми чули нераз, а мабуть і знаємо з власного сумного досвіду, що в процесах за відшкодування (евікцію), кошти адвокатів, знавців, враз з коштами прожитку спірної тварини — нераз значно вищі, ніж дійсна вартість штуки. Але дарма! — наше завзяття, неуступчивість і заїлість в процесах, не дозволяють нам погодитися з суперником, вдоволитися „соломяною згодою, ніж золотим процесом" — і в тім ми пошкодовані.

В суді пересуваються перед нами судді, адвокати, знавці, ветеринарійні лікарі і свідки, з одно' та другої сторони. Всі вони платні. Суддя дивиться на такі справи як твердий законодавець, який хоче розслідувати недугу по параграфам, судовий же знавець має завданням дати судді відповідні пояснення в познаках недуги, її перебігу, добі розвитку, шкідливости то-що.

Добре знати і господареві, як і коли домагатися звороту за куплену туберкулічну худобу — або коли негайно віддати гроші і не вдаватися в процес, якщо ми продали таку штуку й від нас жадають евікції. (Кінець буде).

Маріян Стахурський
старш. ветер. лікар

Студентські справи.

З життя „Бандуриста".

Кріза в житті українського студенства, започаткована ще розвалом У.В.Ш., відбилася і на студ. співацькому Т-ві „Бандурист" Останні два роки жило це Т-во майже тільки спогадами про свої світлі традиції. Позитивна діяльність його була дуже слаба наслідком недостачі за нтересування і піддержки в рядах українського студенства. Особливо болючо далося це відчути при нагоді нап. свят, де відсутність студ. муз. співацького Т-ва дуже немило вражала.

Цього року завдяки ініціятиві й запопадливости кількох одиниць зроблено почин в напрямі розбудження живішої діяльности „Бандуриста" на майбутнє. Скликані дня 25. XI 19 8 року Загальні Збори вибрали до виділу Т-ва людей, знаних з енергії та рухливости, й ухвалили гострі карні санкції супроти незадисциплінованих членів „Бандуриства".

Новий виділ приготовляє тепер серію концертів у Львові і на провінції. Плянує також скомплєтування 16-ки, що обїздитиме з концертами всі важніші місцевости Східної Галичини. Очевидно, не все покищо проєкт, але при енергії членів теперішнього виділу можна певно сподіватися, що всі його почини будуть скоро зреалізовані та що вернуть знову світлі хвилини в житті „Бандуриста".

Л. Ц.

Ріжні вісти.

ВІДПОВІДЬ МІН. НЕЗАБИТОВСЬКОГО ПОС. ХРУЦЬКОМУ.

У сoймовій бюджетовій комісії підчас дискусії над бюджетом мін-ства хліборобства мін. Незабитовський м. і. дав гостру відповідь на закиди посла Хруцького. Міністрова відповідь викликала сильне обурення серед українських послів. Українські посли коментують останній виступ мін. Незабитовського як доцільну кампанію уряду проти українців. Українські посли заповідають, що пороблять як найдалі йдучі висновки, що треба розуміти як загострення тактики українського парл. представництва у соймі.

М. і. мін. Незабитовський сказав таке: Зі смутком вислухав я промов пос. Луцького і Хруцького. Ми поляки перейшли дуже тяжку добу неволі, але то була справжня неволя. Моє покоління бачило як Росія мстилася на поляках після січневого повстання. Теперішня польська держава мусіла тяжко боротися із зорганізованим спротивом „русінув", а все-таки держава не мститься, а зміряє до братнього співжиття. Зрештою серед т. зв. русінув є величезний відлам, що має бодай 3/4 польської крови в жилах, бо походить від мазурів, які цю околицю скольонізували. Не було би для нас легко здобути Львів і Сх. Галичину, колиб ціле населення цієї провінції належало до відламу т. зв. українців. Я переконаний, що „русінському" населенню в Польщі живеться далеко краще, ніж у сусідній нібито вільній Україні.

ВИСЛІД ВИБОРІВ У РОМУНІЇ.

Згідно з інформаціями, які одержало ром. мін-ство вн. справ, вислідии виборів представляються так: Урядова листа матиме, мабуть, у новім парляменті 365 місць, ліберали 12—14, коаліція Йорґа-Авереску 5—6, мадярська партія 7—8. Майже певне є, що роб.-селянський бльок (комун.) і антисемітська ліга не одержали ніодного мандату. В Букарешті комуністи здобули ледви 500 гол., а в Бесарабії потерпіли повну невдачу. В цілій Ромунії комуністи дістали ледви 35.000 голосів. Міністри вибрані всі.

ПОРОЗУМІННЯ В ЛЮҐАНО.

Дня 13. грудня далі йшли в Люґано розмови між міністрами закорд. справ. Кажуть, що вже нема великих ріжниць у поглядах. Підчас розмов шукали дальших способів, як узгіднити погляди в справі передчасної евакуації Надреннії. 6 чутки, що згодилися на німецькі домагання. Остаточне рішення в справі Надренії не западе в Люґано, бо дальша часть переговорів залежить від вислідів конференції фінансових знавців.

Щодо речинця скликання приготовної комісії конференції розоброєнь міністри згодилися, що скликання це є річчю предсідника комісії Людона. Він зробить це у відповідну пору.

Ген. секретаріят оголосив письмо Літвінова, який в імени большевицької делеґації до приготовної комісії конференції розоброєнь домагається негайного скликання цієї комісії та жадає принятти заг. принципу пропорціонального розброєння прим. на 50 проц.

НОВИНКИ

— Політичні вязні на „Рідну Школу". Вязні з келії ч. 5. при вул. Яковича у Львові передали своїм тов. М. Драганом, що вийшов на волю, 3.17 зол. на „Рідну Школу". Ця жертва, що надійшла зпоза сірих тюремних мурів, є найдорожчою з усіх. Це справжнє геройство наших політичних вязнів відіймати собі від уст і жертвувати на громадські цілі. Заразом це і спонука для всіх тих, що уживають золотої волі, а досі не сповнили обовязку супроти своєї великої установи.

— Ювилейні концерти Т-ва ім. Лисенка. У програму ювилейного симфонічного концерту, який відбудеться в неділю 16. ц. м. в салі Міського Театру у Львові увійдуть дві новини нашої симфонічної музики: 1) „Українська сюїта" Миколи Колесси (абсольвента Муз. Інституту і празької Консерваторії) — написана ним на закінчення консерваторійних студій і виконана на концерті празької консерваторії минулого року. Другою новиною буде „Стрілецька рапсодія 1914—1919 року" Ст. Людкевича, написана на десятиліття переходу Збруча, в якій автор старається змалювати світлі і трагічні моменти історії нашого стрілецтва, користуючися мотивами стрілецьких пісень. Крім цього буде звісна уже „Українська рапсодія" В. Барвінського і Лисенка вступний хор із опери „Утоплена" в супроводі орхестри. У програму „Святочного вечера" Вищої Музичного Інституту, що відбудеться в суботу, дня 15. ц. м. в салі Т-ва Лисенка увійдуть, крім офіційного привітання і привітів, концертові продукції слевів вищих років Муз. Інституту, а саме: Н. Білецьківни, М. Вишницької, Т. Вишницької, Р. Шухевича, Ст. Хилякової, Д. Герасимович і Д. Гординської.

— Дешеві герої. У звязку з новинкою про те, що польські студенти техніки забрали на вулиці шапку українському студентові, пишуть нам, що 11-літньому синові бідного возьного з вул. Крашевського П. В. уже вдруге забрали шапку, ще й при цьому побили. Бідний батько не міг купити синові нового накриття голови і дитина мусіла ходити без шапки. Такі напади на безборонних малолітніх не приносять ніяк чести тим, що вважають свої вчинки доказами геройства або патріотизму.

— З Українського Наукового Інституту в Берліні. На 14-го грудня призначені в згаданім Інституті два відчити про Г. Квітку-Основяненка: проф. Д. Дорошенка і д-ра З. Кузелі, з нагоди 150-ліття уродин творця української повісти. 19-го грудня матиме там відчит д-р В. Залозецький „Про східно-европейську барокову архітектуру з головною увагою присвяченою Україні".

— З Каси Хорих міста Львова. Дня 12 грудня відбулося перше конституюче засідання нової управи Каси Хорих. Головою вибраний дотеперішній голова п. **Христовський** Михайло. Вибрано комісії: президіяльну, в склад котрої увійшли з українців п. **Кусик, Кушнір і Бойко;** адміністраційну, в склад котрої увійшли з українців: ред. **Квасниця, Пеняга і Комар;** господарчу, в склад котрої увійшов з українців п. **Кушнір** і дисциплінарну. На порядку засідання був теж вибір комісії санаторійної, але цю справу відложено до найближчого засідання управи наслідком розходження щодо її складу. Комісія ця складатиметься з членів самої управи і певної скількости осіб споза неї з опінюючим голосом.

— До українців обезпечених у Касі Хорих. Українці, обезпечені в Касі Хорих міста Львова, бажаючі засягнути інформацій, порад чи зложити зажалення, повинні звертатися до члена управи Каси Хорих ред. **І. Квасниці — кожної суботи від 5. до 7. год. вечером,** вул. Руська ч. 3. (Редакція журналу „Світ").

— Симфонічний концерт Музичного Товариства відбудеться в неділю 16. ц. м. з нагоди 25-ліття істнування Т-ва у Великім Міськім Театрі в 12. год. в полудне. Білети продає раніше книгарня ім. Шевченка весь день. Цікаві на це свято повинні подбати за білети раніше, тому, що безпосередно перед концертом у касі театру буде надто великий натовп.

— З майна Габсбурґів. Суд у Катовицях відкинув претенсії бувш. габсбурського архикнязя Фридриха до земель у „тешинській коморі", признавши йому всего 1 відсоток домаганої території, себ-то 300 гектарів. Польська держава дістане 30.000 гект., з чого половину лісу. Позовник вніс ще відклик до Найвищого Суду у Варшаві.

— Присуд на вломників. При кінці червня ц. р. поліція в Жовкві повідомила львівську поліцію, що до тамошньої української кооперативи вломилися злодії та що втекли автом у напрямі Львова. Львівській поліції вдалося придержати на жовківській рогачці авто, кероване М. Шляйхером. Автом їхали шльосар Ант. Кардаш, мудир Мик. Охрим і власник авта Стан. Когут. Арештовані признались, що хотіли виконати влом у жовк. кооперативі, але сполошив їх нічний сторож кооперативи. Рівночасно виявилося, що Кардаш і тов. виконали вломи в: „Труді", „Центр. Союзі", „Маслосоюзі", бюрі фабрики тутек „Аїда", магазині в нафт. бюрі „Домброва", звідки забрали 50.000 зол. і 500 дол. Шайка ця ставала 13. грудня перед судом. Кардашеві і Охримові присуджено кару по 6 літ вязниці, возному „Домброви" Шкоріï 3 роки, Хомінському, шльосареві помічникові півтора року вязниці. Когут і Шляйхер увільнені.

— **Чуласія.** У московській „Рабочій Газеті" записана справжня історія оповідження тов. Маскотовим на пленумі Центр. Комітету металістів. Недавно представники професійного союзу переводили ревізію в комітеті Алагирської фабрики біля Казбека. Між членськими картками ревізори врахало одно прізвище „Ішак Ішакович Ішак". („Ішак" визначить „осел"). Цей член був уже пів року вписаний у списках і точно платив свої вкладки. Управитель фабрики мусів його показати цікавому ревізорові та іншим членам ревізійної комісії. Ішак Ішакович стояв на подвірі — це був чотироногий осел, що возив тягарі. „Якже так — тукнув ревізор — ви вписали чотироногого осла на члена профсоюзу?" „Що-ж — відповів управитель — у статуті сказано, що на членів не вільно приймати тільки духовних, експльоататорів робучої сили, бувших жандармів і споріднених з ними, а про ослів нічого не сказано..." І коли члени ревізійної комісії складали на себе збентежені, чи управитель фабрики не глузує з них, цей доказував у добрій вірі далі: „Чому-ж його не вписати? Членські вкладки платить точно, — осел це не звичайний, а наш профсоюзний..."

— **Таємна яхта.** У Саутгемптоні спустили на воду яхту „Хрестоносець" небуденного вигляду. Вона належить до американського мільйонера Мейкомбора і призначена для прогульок. Але власник казав поставити на „носі" яхти невеличку гармату. Морські офери сильно заінтриговані цілями Мейкомбера, який нічого не хоче сказати.

— **Тунель під Ляманшем.** У Льондоні оголошено проект будови тунелю під Ляманшем. Він має коштувати 190 міл. фунт.; буде це залізничий шлях для електричного поїзду, який укоротить дорогу з Парижа до Льондону на півтрети години. Тому, що річно у цьому напрямку переїжджає 6 міл. осіб, інжинири обраховують, що видатки на тунель виплатяться. Будова тунелю тріватиме 5 літ.

— **Справлення ошибки.** У вчорашньому фейлетоні проф. М. Возника треба справити в 3 шп. 20 р. зниву: „пророріковати" на „пророковати".

Театри.

„Кооператива Український Театр" під дир. Л. Стадника.

Пятниця 14-го, г. 7·30 веч. „Доллі", оперетка на 3 дії Гірша, в незміненій обсаді.

Неділя 16-го, г. 3. попол. „Любка з Пушти", оперетка на 3 дії Краяса, з пп. Орлим, Стадниківною, Неделкою Бенряхов, Ярежою в головних ролях.

Неділя 16-го, г. 7·30 веч. „Скупар", комедія на 5 дій Мольєра в незміненій обсаді.

Білети раніш в „Союзнім Базарі" а в неділю від 10—12 і від 2—8 год. веч. при касі.

Великий Міський Театр:

Пятниця 14-го, г. 7·30 веч. „Одна одинока ніч".

Субота 15-го, г. 3·30 попол. „Страшний двір".

Субота 15-го, г. 7·30 веч. „Одна одинока ніч".

Неділя 16-го, г. 3·30 попол. „Мораль пані Дульської".

Неділя 16-го, г. 7·30 веч. „Намісто Маленкин", опера.

Кіна.

„Аполльо": „Буря"

„Лев": „Найвручніший злодій у світі" з Лючіяно Альбертіні.

„Оаза": „Чорні силюети".

„Палас": „Гаррі Піль".

„Фатаморгана": „Вежа кохання" Джон Берімор.

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Сім міліонів українців у Польщі мусить дати для „Просвіти" в ювилейному її році сім міліонів членів. Вкладка лише два золоті

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Дописи.

СОКАЛЬ (У примір іншим повітам). З нагоди 60-ліття „Просвіти" загальні збори Повітового Союзу Кооператив у Сокалі з дня 29. м. м. призначили з чистого зиску П.С.К. за діловий рік 1927/28 суму 300 зол. на дар „Просвіти", маючи на увазі також ті величезні шкоди, що їх потерпіла „Просвіта" в памятних листопадових днях. Квоту 300 зол. доручено виплатити „Просвіті" з рахунку П. С. К. у Сокалі в Центробанку. Чи не гарний примір для всіх П. С. К., для всіх наших установ взагалі? — Одночасно з тою ювилейною жертвою вислали П.С.К. у Сокалі, а також виділ сокальської „Української Бесіди" до Т-ва „Просвіта" у Львові сердечний привіт і побажання дальшої успішної праці для добра і щастя українського народу. В обох привітах підчеркнено, що громадянство Сокальщини готове піддержати „Просвіту" морально і матеріяльно в кожній потребі.

Нові книжки й журнали.

Mitteilungen des Ukrainischen Wissenschaftlichen Institutes in Berlin. Heft 2. Берлін, 1928, стор. 82.

Цей другий зошит, хоч і невеликий обємом, Записок Українського Наукового Інституту в Берліні, має дуже цікавий зміст. Розпочинається він дуже прозоро й гарно написаною розвідкою проф. В. Тимошенка — „Україна й Росія в їх обопільних господарських відносинах" і рядом фактів розбиває ширену москвинами легенду про те, нібито Росія для свого істнування та добробуту конче потрібує мати під своїм володінням Україну й Чорне Море. Він показує, що ні Московщина не мала більших господарських користей з України, ні Україна з московських ринків. Автор подає у примітках також важнішу літературу про зачеплені ним питання українською й московською мовою. Професор В. Щербаківський дає огляд передісторично-археольогічних дослідів на Україні після світової війни. Професор Д. Дорошенко дає огляд праць з української історії, які появилися останніми роками на Радянській Україні. Він же дає огляд діяльности та викладів Українського Наукового Інституту в Берліні за роки 1926—28. Професор Біднов дав огляд діяльности „Українського Історично-фільольогічного Товариства" в Празі в роках 1923—28. — Нарешті професор І. Мірчук дав дуже докладний бібліографічний огляд української фільософічної літератури за роки 1921—26.

На загал, цей другий зошит „Записок" дає дуже цікавий і добрий матеріял з українознавства, для чужинців і для українських читачів. Треба би побажати „Інститутові", щоби він мав можливість частіще і в більшому обємі видавати свої „Записки". **Д-р М. Залізняк.**

Einfluss des Flüsschens Brynica auf den Erz- und Kohlenbergbau des polnisch oberschlesischen und des Dąbrowaer-Reviers von Ing. Wiktor Łuczków. Sonderabdruck aus der Zeitschrift des Oberschlesischen Berg- und Hüttenmännischen Vereines Z. z. in Katowice.

Федір Дудко: **Квіти і кров.** Роман ч. II. (Продовження „Чорториї"). Львів, 1928, Кооперативна накладня „Червона Калина". Стор. 192. Форм. 16°.

Юліян Опільський: **„Іду на вас".** Історичне оповідання з часів князя Святослава (960—972). II. Видання. Львів, 1928. Наклад Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка. Видавництво „Для школи і дому" ч. 10. Стор. 192. Форм. 8°.

Культура, журнал культурного, суспільного й політичного життя. Львів, листопад—грудень, ч. 11—12. Зміст: Листи політичних вязнів. Початки соціялістичного руху в Сх. Галичині. За повільну соціялістичну дією. О. Кос: Про ужики у нас перед 10-ти роками. І. Франко про Л. Толстого. Лев Толстой. Ленін про Льва Толстого. В. Еллан: Ранок. Ні слова про втому. О. Вишня: Що таке письменник.

Технічні Вісти, орган Українського Технічного Т-ва у Львові. Трьохмісячник, ч. 3, липень—вересень. Зміст: Проф. інж. Л. Грабина: Техніка межтвання на Україні на початку XVI століття. Проф. д-р інж. І. Фещенко-Чопівський: Яке випробування належить рахувати міродайним при оцінці матеріялу кітлових блях? Огляд технічної літератури (геодезія, меліорація, металюргія, електротехніка, гірництво, видання загально-технічного змісту). Нові книжки. Листи до Редакції. Падання продукції в УССР. З Українського Технічного Т-ва.

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Інж. Олександер Віденський, професор і проректор Української Господарської Академії в Подєбрадах, заслужений український громадський діяч і науковий робітник, помер при виконуванні своїх обовязків у понеділок 10. п. м. Похорони Покійного відбулися в середу 12. п. м., а в четвер 13. п. м. спалено його тіло в крематорії німбурській. — В. Й. П.!

КОНКУРС

Повітова Торговельна Спілка в Яворові, оголошує **Конкурс** на управителя організаційного відділу. Від кандидата вимагається вища фахова освіта, добра вимова, знання книго- і діловодства, знання переводжень люстрацій та довша практика при Повітових Союзах як люстратора. Платня після умови. Подання удокументовані вносити на руки Управи до дня 30. грудня 1928 р.

1079 2—2 **Управа.**

Подяка.

Бог покликав до себе дня 23. листопада п. р. незабутну й найдорощу дружину та найліпшу матір бл. п. Ольгу Рудовичеву. У нашім горю виявлено нам чимало щирого спочування та вшановано память Покійниці, супроводжуючи її численно на місце вічного спокою. Дякуємо проте за участь в похороні Впр. і Всч. Духовенству, а саме ОО. Криціошанам, митратови Балюкови, Бобикевичеви, Томовичеви, Ковальському, Д-рови Мишковському, Бодревичеви, Лопатинському, Лишинкови, ОО. Совітникам: дир. Дзеровичеви, Садовському, Д-р Карпутови, дек. Гірнякови, Туркевичеви, Дутчевичеви, Д-р Застирцеви, Галантови, Д-р Левицькому, Ярославу Григоровичеви, Возникови, Д-р Костельникови, Ладі, Новосадови, Д-р Лабі, Олянчичеви, Горчинському, Д-р Цегельському, Ловчиці, Шпитковському, Бучацькому, Василеву, Каштанюкови, ректорови Коновальцеви, Хомикови, Япенкову, та ректорови Д-р Шульцови, родині й всім знаковим громадянам, братствам церков: Преображенської, св. Пятниці і св. о. Николая та громадянам Боринич і Войнилова.

З окрема дякуємо Впр. о. дир. Дзеровичеви за надгробне слово, о. Ловчиці й п. Проскурницьким за їх труд і раду та учительському Зборови й молодіжи української (III.) державної Семинарії за гремільну приявність на похороні. — Складаємо сердечну подяку за зазив спочування: Преосвященному епископові о. Д-р Лісовському, Впр. ОО.: Василіянам, сов. Стефановичеви, шамб. Яцковському, рект. Д-р Слипому, сов. Громницькому, Павлюкови, Зюлковському, дек. Авгеровичеви, Впв. Панам: гр. Шептицьким Львів і гр. Шембекам, віцемін-строви Гайчакови, візитат. Д-р Левицьким, начальн. Квятінському, радн. із. Громницькому, радн. Кипцикевичам, комор. Лужно-Левицькому, акад. Д-р Студинському, дир. Д-р Сабатови, радн. Сосновському, радн. Лукавецьким, директорам: Д-р Кульчицькому Лесеви, Д-р Маньковському, Сорочковському, Колтуникови, Гаврисевичеви, Яцкевичеви, Андрохович-чеви, Шмериковським з Дерм. Гургулам, Матіавій, Д-р Колессам, докторовій Хомиковій, Липецьким, Бодревичам, проф. Стефановичеви, Гибачковій, Грозикам, Гуваровій, Раковським з Жидачева, Можильським, Тисовським, Д-р Раковським зі Львова, Іжицьким, Юркам з Сівки, Дорожинським, інж. Дурбакам, Глинським, дек. о. Логинському, о. Савицкому, Дурбакови, Юлничинській і Гаврилюкам, Поповичевій, проф. Лушпинському, Д-р Дм. Донцову, о. Харлампиевичеви Іваночи, Королям з Войнилова, Доваровичам, Дерешам, Белеям з Нового села, Комарам, Леонтовичам, Лінинським, Прокшам, Громницьким jun., Весоловським, Ганулякам, Дорошеви, Кунді, Вп. Паням з Марійського Товариства і Комітету допомоги сиріт, вдовам і сиротам, Хр. Т-ву Учительська Громада та Виділові Т-ва Бурса ім. митр. Шептицького.

Львів дня 3. грудня 1928.

1082 1-1 о. Іван Рудович, муж.

Олександер Стефан Рудович, син.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.